

**UCHWAŁA NR XXXIV/219/2021
RADY GMINY LIPIE**

z dnia 13 maja 2021 r.

w sprawie wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na postanowienie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 kwietnia 2021 roku utrzymujące w mocy zaskarżone przez gminę Lipie postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 18 lutego 2021 roku w sprawie negatywnej opinii dotyczącej zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębelicach Szlacheckich poprzez likwidację oddziału przedszkolnego

Na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z ust. 2 pkt.9 lit h i art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2020.713 t.j.) oraz art. 52, art. 53 i art. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2019.2325t.j.)

**Rada Gminy Lipie
uchwala, co następuje:**

§ 1. 1. Postanawia się wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na postanowienie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 kwietnia 2021 r. utrzymujące w mocy zaskarżone przez gminę Lipie postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 18 lutego 2021 r. w sprawie negatywnej opinii dotyczącej zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębelicach Szlacheckich poprzez likwidację oddziału przedszkolnego.

2. Szczegółowe uzasadnienie skargi stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Upoważnia się Wójta Gminy Lipie do złożenia skargi na postanowienie, o którym mowa w § 1 do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie i do reprezentowania Rady Gminy Lipie w toczącym się postępowaniu w tej sprawie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Lipie

Zbigniew Bystrzykowski

Skarga

na postanowienie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 kwietnia 2021r. znak DWST-WOOS.4021.19.2021.EM utrzymujące w mocy zaskarżone przez Gminę Lipie postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 18 lutego 2021r. negatywnie opiniujące zamiar przekształcenia z dniem 31 sierpnia 2021r. Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich poprzez likwidację oddziału przedszkolnego.

Działając w imieniu Gminy Lipie składam skargę na postanowienie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 kwietnia 2021r. znak DWST-WOOS.4021.19.2021.EM utrzymujące w mocy zaskarżone przez Gminę Lipie postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 18 lutego 2021r. negatywnie opiniujące zamiar przekształcenia z dniem 31 sierpnia 2021r. Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich poprzez likwidację oddziału przedszkolnego.

Wyżej wskazane postanowienie zaskarżam w całości i w wnoszę o:

1. Zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez wydanie pozytywnej opinii w sprawie

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz postanowienia Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 18 lutego 2021 r., a także zobowiązanie Śląskiego Kuratora Oświaty do wydania postanowienia pozytywnie opiniującego zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich poprzez likwidację oddziału przedszkolnego.

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości;

2. zasądzenie od organu na rzecz strony skarżącej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucam:

1. Naruszenie art. 89 ustawy Prawo oświatowe poprzez jego niezastosowanie, skutkujące utrzymaniem w mocy postanowienia organu I instancji z dnia 18 lutego 2021r, podczas gdy warunki określone w art. 89 ust. 1 w/w ustawy zostały spełnione. Opinia kuratora w sprawie likwidacji szkoły ma charakter rozstrzygnięcia celowego i może znajdować uzasadnienie tylko w racjach i przesłankach zawartych w prawie materialnym, gdyż muszą istnieć jej prawne kryteria. W przypadku odmowy wydania pozytywnej opinii, kurator powinien wskazać ustawowe podstawy swego stanowiska, dopiero bowiem niewykonanie lub realna groźba niewykonania przez organ prowadzący szkołę, wyraźnie wskazanego w ustawie o systemie oświaty lub innych ustawach obowiązku, związanego z zapewnieniem uczniom likwidowanej szkoły wszystkich przysługujących im uprawnień, legitymuje do zajęcia negatywnego stanowiska.

2. Naruszenie art. 77 § 1 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie, polegające na rozpoznaniu przedmiotowej sprawy wbrew dyrektywom wynikającym z tego przepisu, w szczególności poprzez brak oceny dowodów w sposób wyczerpujący i miarodajny.

3. Naruszenie art. 7 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie, skutkujące niewłaściwym zbadaniem istniejącego stanu faktycznego oraz nieuwzględnieniem interesu społecznego.

4. Naruszenie prawa materialnego, tj. art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 89 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, poprzez przyjęcie, że istniały podstawy do wydania spornych postanowień i to w ramach uznania administracyjnego.

Uzasadnienie

Rada Gminy Lipie Uchwałą Nr XXX/190 z dnia 20 stycznia 2021r. wyraziła zamiar przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich poprzez likwidację oddziału przedszkolnego z dniem 31 sierpnia 2021 r.

W uzasadnieniu do uchwały zostały przedstawione argumenty, którymi kierowała się Rada Gminy, podejmując decyzję o zamiarze likwidacji oddziału przedszkolnego. Podjęcie uchwały o zamiarze przekształcenia szkoły nastąpiło z następujących przyczyn:

1. Negatywne zmiany demograficzne w obwodzie szkoły, co skutkuje coraz mniejszą liczbą urodzeń, a tym samym małą liczbą dzieci uczęszczających do oddziału przedszkolnego.

2. Wysokie koszty utrzymania oddziału przedszkolnego, które nie są możliwe do pokrycia przez otrzymywane dotacje i subwencje oświatowe, podczas gdy inne przedszkola na terenie gminy dysponują wolnymi i niewykorzystanymi miejscami.

3. Brak możliwości zastosowania podziału dzieci wg wieku i prowadzenia zajęć w grupach rówieśniczych.

4. Niewystarczająca liczba sal lekcyjnych w szkole. Liczba sal przeznaczonych dla uczniów szkoły podstawowej jest mniejsza niż liczba oddziałów, co wymusza łączenie oddziałów z różnych roczników. Sala, w której mieści się oddział przedszkolny, zostałaby zaadaptowana na salę lekcyjną dla uczniów szkoły podstawowej.

5. Mała liczba toalet dla uczniów szkoły podstawowej – toaleta, z której korzystają dzieci oddziału przedszkolnego, zostałaby przeznaczona dla uczniów klas młodszych, mających zajęcia na parterze szkoły.

6. Krótki czas otwarcia przedszkola i brak możliwości zapewnienia wyżywienia.

7. Brak wykorzystania miejsc w innych przedszkolach na terenie gminy.

8. Chęć polepszenia warunków dzieciom z likwidowanego oddziału przedszkolnego poprzez zapewnienie możliwości kontynuacji nauki w przedszkolu znajdującym się w nowoczesnym, wyremontowanym budynku.

Rada Gminy Lipie, przystępując do uchwalenia zamiaru przekształcenia szkoły poprzez likwidację oddziału przedszkolnego, zadbała o to, aby zostały spełnione wszystkie warunki zawarte w art. 89 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, a więc:

1) Zapewniono uczniom możliwość kontynuowania nauki i wychowania przedszkolnego w innym publicznym przedszkolu tego samego typu, położonym w tej samej gminie w miejscowości Lipie, oddalonym od szkoły w Rębielicach Szlacheckich o około 4,5 km. Przy czym, nie licząc oddziału przedszkolnego w szkole w Rębielicach Szlacheckich, jest to jedno z trzech publicznych przedszkoli mających siedzibę na terenie gminy Lipie. Pozostałe znajdują się: w Lindowie - jest oddalone o ok. 2,9 km od szkoły w Rębielicach Szlacheckich i w Parzymiechach – oddalone o ok 10 km.

2) Wszyscy rodzice uczniów zostali powiadomieni o zamiarze przekształcenia szkoły poprzez likwidację oddziału przedszkolnego na ponad 6 miesięcy przed terminem jego likwidacji. Do wszystkich rodziców zostały dostarczone imienne zawiadomienia o zamiarze likwidacji oddziału, do których została dołączona uchwała Rady Gminy Lipie o zamiarze przekształcenia Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich, poprzez likwidację oddziału przedszkolnego, zawierająca obszernie i szczegółowe uzasadnienie. Fakt powiadomienia wszystkich rodziców został potwierdzony przez nich na potwierdzeniu odbioru korespondencji.

3) Śląski Kurator Oświaty został zawiadomiony na 6 miesięcy przed terminem przekształcenia szkoły.

Ponadto Gmina wskazała, że wszystkim dzieciom ze zlikwidowanego oddziału, w przypadku wyrażenia takiej chęci i potrzeby, zapewni dowóz i opiekę podczas dowozu do placówki w Lipiu, jak i w drodze powrotnej. Gmina zadeklarowała ułożenie harmonogramu dowozu poprzez dopasowanie go do realnych potrzeb rodziców po wcześniejszym porozumieniu z nimi w tej kwestii.

Mając powyższe na uwadze, Gmina spełniła obligatoryjne warunki, o jakich mowa w art. 89 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe.

W art. 89 ust. 3 wyżej cytowanej ustawy ustawodawca nałożył jeszcze jeden warunek, jakim jest uzyskanie pozytywnej opinii kuratora oświaty.

Zamiar przekształcenia Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich poprzez likwidację oddziału przedszkolnego został negatywnie zaopiniowany przez Śląskiego Kuratora Oświaty, co zostało odzwierciedlone w postanowieniu Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 18 lutego 2021 r. (znak: DK-CZ.543.3.1.2021). Śląski Kurator Oświaty w dniu 18 lutego 2021r. wydał postanowienie negatywnie opiniujące zamiar przekształcenia przedmiotowej szkoły. Wydając negatywną opinię, uzasadnił ją następującymi i jedynymi argumentami, tj.:

1) *W ocenie Śląskiego Kuratora Oświaty warunki jakimi dysponuje Szkoła Podstawowa w Rębielicach Szlacheckich umożliwiają realizację programów wychowania przedszkolnego we wszystkich obszarach wskazanych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego;*

2) *Rodzice przedszkolaków są zaangażowani w życie oddziału, partycypują w kosztach utrzymania przedszkola, pomagają w zakupie niezbędnego wyposażenia. W życiu oddziału przedszkolnego uczestniczą także dziadkowie, którzy biorą udział w różnego rodzaju uroczystościach, a także przyprowadzają i odbierają dzieci po skończonych zajęciach.*

3) *Opinia nauczycieli, którzy wyrazili obawę, że likwidacja oddziału przedszkolnego pozbawi dzieci 4,5 i 6 letnich możliwości uczęszczania do przedszkola.*

4) *Opinia rodziców, którzy zajęli stanowisko, że w ich ocenie dowóz do szkoły nie będzie dla ich dzieci korzystny, a w likwidacja oddziału przedszkolnego nie obniży kosztów utrzymania szkoły oraz likwidacja oddziału przedszkolnego nie wpłynie na poprawę warunków nauki i pobytu w szkole uczniów klas I-VIII.*

5) *Uznanie przez Kuratora, że z przytoczonych przez Gminę Lipie danych demograficznych, dotyczących liczby dzieci urodzonych w latach 2015 – 2020 i zamieszkałych w miejscowościach należących do obwodu Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich wynika, że liczba urodzeń jest zmienna, ale nie spowoduje w kolejnych latach szkolnych spadku łącznej liczby dzieci objętych obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym lub uprawnionych do korzystania z wychowania przedszkolnego. W perspektywie trzyletniej liczba dzieci w wieku przedszkolnym zameldowanych w obwodzie szkoły jest porównywalna i będzie kształtowała się następująco: rok szkolny 2021/2022 – 24 dzieci, 2022/2023 – 28 dzieci i 2023/2024 – 27 dzieci.*

6) *Ocena, że likwidacja oddziału przedszkolnego w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich nie wpłynie na poprawę warunków nauki, wychowania i opieki uczniów, którzy ze względu na braki lokalowe obecnie uczą się w sali przechodniej, realizują zajęcia w klasach łączonych oraz mają małą liczbę toalet.*

Postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty zostało zaskarżone w całości na skutek wniesienia przez Wójta Gminy Lipie zażalenia do Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lutego 2021r. na postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 18 lutego 2021r. negatywnie opiniujące zamiar przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich poprzez likwidację oddziału przedszkolnego, gdzie gmina szczegółowo odniosła się do każdego z zarzutów przedstawionych przez Kuratora.

Dowód: odpis zażalenia

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2021 r. (DWST-WOOS.4021.19.2021.EM) Minister Edukacji i Nauki uznał, zażalenie Wójta Gminy Lipie z dnia 25 lutego 2021r. na postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 18 lutego 2021r. w sprawie negatywnej opinii dotyczącej zamiaru likwidacji oddziału przedszkolnego za bezzasadne. Jako podstawę swojej decyzji podał następujące argumenty:

1. Na wstępie Minister podkreślił, że rolą kuratora oświaty jest ocena podjętego przez gminę zamiaru zapewnienia dzieciom właściwych warunków nauki, wychowania i opieki.

2. Wg oceny Ministra liczba sal dydaktycznych w szkole, jak i toalet jest wystarczająca.

3. Minister podnosi, że świetlicę szkolną (która pełni również rolę stołówki) można zaadaptować na salę dydaktyczną.

4. Zarówno oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich jak i Publiczne Przedszkole w Lipiu zapewniają dzieciom odpowiednie, choć różne, warunki nauki, wychowania i opieki, co stanowi o tym, że kwestia warunków lokalowo-dydaktycznych, w ocenie Ministra nie może stanowić podstawy do przekształcenia Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich. Przy czym Minister podkreślił, że, **ani kurator oświaty, ani Minister, nie kwestionują, że przedszkole w Lipiu ma lepsze warunki lokalowo-dydaktyczne, niż oddział przedszkolny w szkole w Rębielicach Szlacheckich, jednakże w jego ocenie kwestia ta w zestawieniu z innymi argumentami przestaje mieć decydujące znaczenie.**

5. Przedszkola są od siebie oddalone o ok. 5 km, a droga łącząca obie placówki ma wąskie pobocze i w dużej mierze prowadzi przez las. Nie ma możliwości przemieszczania się komunikacją publiczną(...) droga jest wąska i częściowo kręta, co ma istotne znaczenie w kontekście zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa, w trakcie dowozu do przedszkola w Lipiu, szczególnie w okresie zimowym, gdy nawierzchnia drogi jest śliska.

6. Minister podnosi, że po planowanej likwidacji oddziału przedszkolnego w szkole w Rębielicach Szlacheckich, dzieci zostaną pozbawione możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego w pobliżu miejsca zamieszkania, co niewątpliwie stanowi pogorszenie warunków nauki, wychowania i opieki tych dzieci, a warunki ulegną pogorszeniu nawet w sytuacji, gdy gmina zorganizuje dowóz dla dzieci realizujących roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne i dla dzieci młodszych.

7. Minister zakwestionował istnienie negatywnych zmian demograficznych w obwodzie szkoły w Rębielicach Szlacheckich.

W ocenie Gminy tak postawiona argumentacja jest bezzasadna i nie może być uwzględniona.

·W ocenie Gminy, sam fakt, że według Śląskiego Kuratora Oświaty *warunki jakimi dysponuje Szkoła Podstawowa w Rębielicach Szlacheckich umożliwiają realizację programów wychowania przedszkolnego we wszystkich obszarach wskazanych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego*, nie może stanowić przesłanki do wydania negatywnej opinii w zakresie zamiaru likwidacji oddziału przedszkolnego. Zadaniem Kuratora było zbadanie czy w przypadku likwidacji, dzieci ze zlikwidowanego oddziału przedszkolnego będą miały zapewnione odpowiednie warunki. Fakt, że przedszkole w Lipiu zapewnia lepsze warunki lokalowo-dydaktyczne, a tym samym bardzo dobre warunki nauki, wychowania i opieki byłyby zapewnione, został potwierdzony przez Kuratora jak i Ministra.

·Gmina podnosi, że argument wskazany przez Kuratora, stanowiący o tym, że rodzice przedszkolaków są zaangażowani w życie oddziału, partycypują w kosztach utrzymania przedszkola, pomagają w zakupie niezbędnego wyposażenia nie może stanowić podstawy do wydania negatywnej opinii. Nie jest również argumentem okoliczność, że w życiu oddziału przedszkolnego uczestniczą także dziadkowie, którzy biorą udział w różnego rodzaju uroczystościach, a także przyprawdzają i odbierają dzieci po skończonych zajęciach. Po rozmowie z dyrektorami szkół i przedszkoli Gmina stoi na stanowisku, że rodzice większości dzieci z placówek oświatowych na terenie gminy, są

zaangażowani w życie szkół czy przedszkoli. Oddział przedszkolny w Rębielicach Szlacheckich nie stanowi tu żadnego wyjątku. We wszystkich szkołach i przedszkolach rodzice, dziadkowie czy inni zaproszeni goście często uczestniczą w uroczystościach szkolnych. Jeżeli zaś chodzi o partycypację rodziców w kosztach utrzymania przedszkola, to gmina jako organ prowadzący nie ma na ten temat żadnej wiedzy, a Kurator i Minister nie wskazali o jaką partycypację w kosztach utrzymania oddziału przedszkolnego chodzi. Wszystkie przedszkola na terenie gminy są bezpłatne (odpłatne jest tylko wyżywienie). Gmina nie pobiera od rodziców żadnych dodatkowych opłat, a rodzice tego oddziału nie partycypują w kosztach jego utrzymania, czy też nie uiszczają opłat za pobyt dzieci w przedszkolu.

·Uzasadniając swą decyzję, Kurator wskazał na *opinię nauczycieli, którzy wyrazili obawę, że likwidacja oddziału przedszkolnego pozbawi dzieci 4,5 i 6-letnie możliwości uczęszczania do przedszkola*. Nic bardziej mylnego! Gmina dysponuje wystarczającą liczbą miejsc w publicznych przedszkolach, aby móc zapewnić miejsca dla wszystkich chętnych dzieci. Dodatkowo zadeklarowała im zapewnienie bezpłatnego dowozu do i z przedszkola. Na terenie gminy poza likwidowanym oddziałem przedszkolnym są jeszcze trzy inne publiczne przedszkola, które bez problemu pomieszczą przedszkolaków z Rębielic Szlacheckich. Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że w/w argument użyty przez organ wydający opinię, jest nieuzasadniony i nie może stanowić podstawy wydania negatywnej opinii.

·Uzasadniając swoją opinię, Kurator powołał się również na opinię rodziców, którzy zajęli stanowisko, że w ich ocenie dowóz do szkoły nie będzie dla ich dzieci korzystny, a likwidacja oddziału przedszkolnego nie obniży kosztów utrzymania szkoły i nie wpłynie na poprawę warunków nauki i pobytu w szkole uczniów klas I-VIII. Przy czym nie uzasadniono tego stanowiska, a Kurator oparł się jedynie na subiektywnej opinii kilku osób. Nie wykazano, w jaki sposób dojazd będzie niekorzystny dla dzieci. Nie jest również prawdą, że likwidacja oddziału przedszkolnego nie przyniesie korzyści ekonomicznych. Taka korzyść zostanie uzyskana chociażby z likwidacji etatu. Same roczne wynagrodzenie nauczycieli uczących w tym oddziale wynosi łącznie ponad 100 tys. zł, a roczna dotacja na 1 dziecko 4- czy 5-letnie wynosi ok 1200zł. Rachunek jest prosty i nie potrzeba tu wyższej matematyki, aby obliczyć, że otrzymywane dotacje są niewystarczające, a pozostałe koszty spadają na gminę. Likwidacja etatu w Rębielicach Szlacheckich przyniosłaby spore i wymierne oszczędności, a zatrudnienie nauczyciela likwidowanego oddziału mogłoby nastąpić np. w ramach licznych nadgodzin, jakie w tej chwili są realizowane w ZS-P w Lipiu i wypłacane jako godziny ponadwymiarowe. Kurator w sposób bezzasadny uznał, że utrzymywanie oddziału przedszkolnego dla kilkorga dzieci nie generuje wysokich kosztów utrzymania, które nie są możliwe do pokrycia przez otrzymane dotacje i subwencje oświatowe.

Zadaniem gminy jest racjonalne wykorzystywanie środków publicznych, a utrzymywanie pustych miejsc w przedszkolu i tworzenie oddziałów dla bardzo małej ilości dzieci (na tą chwilę wiadomo o 5 dzieciach, które będą kontynuowały wychowanie przedszkolne) jest z tym sprzeczne.

·Kurator i Minister zakwestionowali również istnienie negatywnych zmian demograficznych twierdząc, że *liczba urodzeń jest zmienna, ale nie spowoduje w kolejnych latach szkolnych spadku łącznej liczby dzieci objętych obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym lub uprawnionych do korzystania z wychowania przedszkolnego*. Chcąc odnieść się do tak podniesionego zarzutu, trzeba przyznać, że poniekąd Kurator ma rację, gdyż w ostatnim czasie liczba urodzeń w każdym roku jest podobna, tzn. jest dramatycznie niska i nic nie wskazuje na to żeby ta sytuacja w przyszłości mogła się poprawić. Wg Kuratora na najbliższy rok szkolny 2021/2022 liczba dzieci w wieku przedszkolnym zameldowanych w obwodzie szkoły będzie wynosiła 24 dzieci. Z tym, że na dzień dzisiejszy tylko 5 zdecydowało się na kontynuowanie wychowania przedszkolnego w oddziale w Rębielicach Szlacheckich. Sytuacja demograficzna może rzeczywiście nie ulegać drastycznemu pogorszeniu, bo już teraz liczba dzieci jest dramatycznie niska i trudno sobie wyobrazić, że dzieci może być jeszcze mniej. Świadczą o tym chociażby liczby uczniów w poszczególnych oddziałach w SP w Rębielicach Szlacheckich przewidywane na rok szkolny 2021/2022: dzieci 5-letnie - 4, dzieci 6-letnie -1, klasa I - 9 dzieci, klasa II - 4 dzieci, klasa III - 4 dzieci, klasa IV - 7 dzieci, klasa V - 4 dzieci, klasa VI - brak dzieci, klasa VII i VIII - 13 dzieci.

Mając powyższe na uwadze, przedstawione dane potwierdzają, że liczba dzieci zameldowanych w obwodzie szkoły w Rębielicach Szlacheckich, a liczba tych, które rzeczywiście tam uczęszczają, jest zupełnie inna. Znaczna część już teraz wybiera inne placówki, a część w ogóle tam nie mieszka. Sytuacja w perspektywie najbliższych lat nie pogorszy się znacząco, bo przy takiej liczbie uczniów trudno sobie wyobrazić, żeby było ich jeszcze mniej.

W ocenie gminy zła sytuacja demograficzna jest jak najbardziej wykazana i stanowi ona jedną z głównych przesłanek uzasadniających likwidację oddziału.

Minister podtrzymał stanowisko Kuratora i de facto w większości powtórzył argumentację Kuratora. Jednak na wstępie Minister podkreślił, że *rolą kuratora oświaty jest ocena podjętego przez gminę zamiaru zapewnienia dzieciom właściwych warunków nauki, wychowania i opieki*. Co więcej uznał, że warunki jakimi dysponuje przedszkole w Lipiu są znacznie lepsze niż te, które oferuje przedszkole w Rębielicach, jednakże podtrzymał negatywną opinię, uzasadniając to tym, że :

Wg oceny Ministra liczba sal dydaktycznych, jak i toalet w szkole jest wystarczająca, ponieważ w jego ocenie na salę dydaktyczną można też zaadoptować salę gimnastyczną lub świetlicę (która jednocześnie pełni funkcję stołówki), a liczba toalet (jedna dla chłopców i 1 dla dziewcząt plus 1 toaleta dla przedszkolaków) jest wystarczająca, gdyż sanepid nie zgłosił w tym zakresie uwag. Likwidując oddział przedszkolny, sala w której mieści się oddział przedszkolny, zostałaby przeznaczona dla klas młodszych (I-III) i toaleta, z której obecnie korzystają przedszkolaki również zostałaby udostępniona dla dzieci ze szkoły z klas młodszych. Nie można też podzielić stanowiska Ministra, który sugeruje, by świetlicę, która pełni też rolę stołówki, przeznaczyć na salę dydaktyczną. Jak Minister sam wskazuje, od 2022 roku szkoły będą zobowiązane do zapewnienia uczniom możliwości spożycia jednego ciepłego posiłku. Takim miejscem będzie właśnie świetlica, która też pełni funkcję stołówki. Ponadto szkoła ma obowiązek zapewnienia zajęć świetlicowych, czy miejsca, gdzie dziecko będzie oczekiwało na zajęcia lub odbiór po ich zakończeniu. Taką funkcję pełni właśnie świetlica, którą Minister sugeruje przekształcić na salę dydaktyczną. Na to nie można się zgodzić.

Jak Minister sam wskazuje, na parterze szkoły znajdują się tylko 2 sale edukacji wczesnoszkolnej, w tym jedna przechodnia oraz sala oddziału przedszkolnego, a także 1 czynna toaleta dla dzieci z oddziału przedszkolnego. Z powyższego już wprost wynika, że dla dzieci z nauczania początkowego, które obejmuje klasy I-III, brakuje sali lekcyjnej, co wymusza łączenie klas nie tylko z powodu ich małej liczebności, lecz także z uwagi na brak wystarczającego zaplecza lokalowego, pozwalającego na to, aby dzieci z poszczególnych oddziałów mogły uczyć się w oddzielnych salach. Do tego jedna z wymienionych pracowni to sala przechodnia.

Jak słusznie wskazał Minister, dla klas: IV, V, VI, VII i VIII przeznaczone są klasy na piętrze, tj. 3 sale lekcyjne i sala komputerowa, czyli 4 sale lekcyjne w tym 1 komputerowa - a nie 5 sal, jak twierdzą Kurator i Minister. Z powyższych danych jasno wynika, że klasy na górze przeznaczone są dla maksymalnie dla 4 oddziałów (gdyby zajęcia inne niż informatyka również były prowadzone w pracowni komputerowej), a przy pełnej strukturze organizacyjnej szkoły powinno być u góry co najmniej 5 klas - po jednej dla każdego oddziału i dodatkowa sala na zajęcia informatyczne, z których również korzystają klasy młodsze I-III. Powyższe pozwala uznać, że w budynku, w którym mieści się szkoła podstawowa w Rębielicach Szlacheckich, nie ma wystarczającej liczby sal lekcyjnych, aby móc pomieścić ośmiooddziałową szkołę podstawową i oddział przedszkolny. Nie tylko mała liczebność oddziałów, lecz również niewystarczająca baza lokalowa wymuszają łączenie klas - w jednej sali lekcyjnej uczą się dwa (a czasem i więcej) oddziały z różnych roczników. W przypadku rezygnacji z łączenia oddziałów z różnych roczników, konieczne byłoby wprowadzenie dwuzmianowości. Organy zapominają również, że tylko część zajęć można łączyć. Pozostałe lekcje powinny odbywać się oddzielnie.

Zaproponowana zmiana, polegająca na likwidacji oddziału przedszkolnego, wyeliminowałaby tego typu anomalie i wykluczyłaby konieczność łączenia oddziałów zarówno z powodu małej liczebności klas, jak i z powodu braku odpowiedniego zaplecza lokalowego.

·Zarówno oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich jak i Publiczne Przedszkole w Lipiu zapewniają dzieciom odpowiednie, choć różne, warunki nauki, wychowania i opieki, co stanowi o tym, że kwestia warunków lokalowo-dydaktycznych, w ocenie Ministra nie może stanowić podstawy do przekształcenia Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich. **Przy czym Minister podkreślił, że ani kurator oświaty, ani Minister, nie kwestionują, że przedszkole w Lipiu ma lepsze warunki lokalowo-dydaktyczne, niż oddział przedszkolny w szkole w Rębielicach Szlacheckich, jednakże w jego ocenie kwestia ta w zestawieniu z innymi argumentami przestaje mieć decydujące znaczenie.** W ocenie Gminy spełnienie warunku zapewnienia dzieciom po likwidacji oddziału odpowiednich warunków nauki, wychowania i opieki jest kluczowa i priorytetowa, a w tej kwestii Minister uznał, że przedszkole w Lipiu ma lepsze warunki lokalowo-dydaktyczne, niż oddział przedszkolny w szkole w Rębielicach Szlacheckich. Zatem powoływanie się na inne argumenty, które tak naprawdę nie znajdują podstaw do zastosowania na podstawie przepisów prawa, nie mogą mieć decydującego znaczenia.

·Argumentem Ministra było również to, że przedszkola są od siebie oddalone o ok 5 km, a droga łącząca obie placówki ma wąskie pobocze i w dużej mierze prowadzi przez las. Nie ma możliwości przemieszczania się komunikacją publiczną.(...)droga jest wąska i częściowo kręta, co ma istotne znaczenie w kontekście zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa w trakcie dowozu do przedszkola w Lipiu, szczególnie w okresie zimowym, gdy nawierzchnia drogi jest śliska.

Odnosząc się do tego zarzutu, Gmina podnosi, że taki argument nie może stanowić o wydaniu negatywnej opinii w przedmiotowej sprawie. Po pierwsze, gmina zapewnia bezpłatny dowóz do przedszkola, jak i powrót do domu. Dowozy do szkół w gminie Lipie są organizowane od lat i funkcjonują bardzo dobrze. Przez prawie 20 lat, gdy funkcjonowały gimnazja, dzieci z Rębielic Szlacheckich były codziennie dowożone do szkoły w Lipiu – tą samą drogą publiczną - i nigdy nikt nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń w tym zakresie. Szkoła w Lipiu oddalona jest od szkoły w Rębielicach Szlacheckich o ok.4,5 km. Drogę tę – asfaltową, w pobliżu której, na małym odcinku rośnie las, samochodem pokonuje się w czasie około 5 minut, rowerem ok.15 minut, autobusem szkolnym (doliczając przystanki, liczenie dzieci itd.) max. 10-15 min. Idąc tokiem wyводу Ministra, można by uznać, iż każda droga, która przebiega w pobliżu lasu, nawet droga krajowa czy autostrada, jest drogą biegnącą przez las. Droga, o której mówi minister jest drogą powiatową nr 2008S, droga ta biegnie zarówno przez Rębielice Szlacheckie, jak i Szyszków. Droga posiada zakręty właściwe dla innych tego typu dróg. Dzieci, które uczęszczają do szkoły w Rębielicach Szlacheckich poruszają się tą samą drogą.

Do szkoły w Rębielicach Szlacheckich uczęszczają też dzieci z Szyszkowa. Drogę do szkoły w muszą one pokonywać pieszo lub są dowożone przez rodziców, gdyż nie mają, ze względu na obowiązujące przepisy możliwości korzystania z dowozu. Droga ta również zajmuje im co najmniej 15 minut, również ma wąskie pobocze, a zimą bywa śliska. Zatem bez względu na to, czy byłyby dowożone autobusem szkolnym do szkoły w Lipiu, czy też będą pokonywały drogę z domu w Szyszkowie do szkoły w Rębielicach Szlacheckich, czas potrzebny na dotarcie do celu będzie bardzo zbliżony. Przez ok. 20 lat gdy funkcjonowały gimnazja, dzieci z Rębielic Szlacheckich i Szyszkowa były codziennie dowożone do szkoły w Lipiu to nigdy nie zdarzył się żaden wypadek związany z dowozem. Mieszkańcy Rębielic Szlacheckich każdego dnia jeżdżą do Lipia, bądź przez nie przejeżdżają, jadąc do pracy, do banku, do przychodni, na pocztę, do urzędu, żłobka czy jeszcze w inne miejsca poza swoją miejscowością. Argumentacja Ministra o krętej i śliskiej zimą drodze, co nie jest niczym nadzwyczajnym w naszych warunkach klimatycznych, jako podstawie wydania negatywnej oceny zamiaru likwidacji oddziału przedszkolnego, jest więc chybiona i nie zasługuje na uwzględnienie.

·Minister podnosi, że po planowanej likwidacji oddziału przedszkolnego w szkole w Rębielicach Szlacheckich, dzieci zostaną pozbawione możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego w pobliżu miejsca zamieszkania, co niewątpliwie stanowi pogorszenie warunków nauki, wychowania i opieki tych dzieci, a warunki ulegną pogorszeniu nawet w sytuacji, gdy gmina zorganizuje dowóz dla dzieci realizujących roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne i dla dzieci młodszych. W tym

miejscu podkreślenia wymaga fakt, że do przedszkoli gminy Lipie uczęszczają dzieci z różnych miejscowości - nie ma przedszkoli w każdej wsi w Polsce - **przedszkola na terenie gminy dysponują wystarczającą liczbą miejsc, aby móc przyjąć dzieci z likwidowanej placówki.**

Zgodnie z informacją z portalu mapy Google:

·odległość od szkoły podstawowej w Rębielicach Szlacheckich do przedszkola w Lipiu wynosi ok.5 km, a czas dowozu samochodem wynosi mniej niż 5 minut;

·odległość od szkoły podstawowej w Rębielicach Szlacheckich do przedszkola w Lindowie wynosi 2,9 km, a czas dowozu samochodem wynosi ok. 3 minut.

·Trzecie przedszkole w Parzymiechach oddalone jest o ok.10 km, a czas dojazdu wynosi ok.12 minut.

Zatem co najmniej 2 gminne publiczne przedszkola są położone w niedalekiej odległości, gdzie czas dojazdu samochodem wynosi poniżej 5 minut, a nawet zakładając, że czas zbiorowego dowozu dzieci może być nieco dłuższy niż własnym samochodem, to czas na pokonanie tej drogi nie powinien przekroczyć 10 minut. Śląski Kurator Oświaty oraz Minister wydając zaskarżone postanowienie, w żaden sposób nie wykazali, że po likwidacji oddziału przedszkolnego w Rębielicach Szlacheckich potrzeby edukacyjne i wychowawcze przedszkolaków nie zostaną zapewnione

Pamiętajmy, że Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, w tym m.in. z zakresu edukacji publicznej, zaś kurator sprawuje nadzór pedagogiczny nad działalnością placówek publicznych i niepublicznych. Formą nadzoru pedagogicznego kuratora oświaty nad działalnością szkoły (związanego z nią zespołu wychowania przedszkolnego) jest także wymaganie uzyskania pozytywnej opinii tego organu w sprawie likwidacji placówki, warunkującej dopuszczalność podjęcia decyzji o likwidacji. Kompetencje nadzorcze kuratora oświaty - podmiotu działającego w ramach jednostki organizacyjnej wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie, działającego w imieniu wojewody, podlegają, poza ustawą Prawo oświatowe, regułom nadzoru sprawowanego nad działalnością jednostek samorządowych określonym w Konstytucji RP i - w odniesieniu do gmin - w ustawie o samorządzie gminnym. Pozytywna opinia kuratora oświaty działającego w imieniu wojewody w rzeczywistości decyduje o "ważności" uchwały rady gminy o likwidacji szkoły (związanego z nią zespołu wychowania przedszkolnego). Z tych względów należy ją kwalifikować jako środek nadzoru nad działalnością gminy przewidziany w art. 89 ust. 1 u.s.g.

NSA w Warszawie w wyroku z dnia z dnia 16 lutego 2021 r III OSK 3077/21 wskazał, że *organ nadzoru pedagogicznego może odmówić organowi samorządowemu prowadzącemu szkołę (zespół wychowania przedszkolnego) wydania pozytywnej opinii w sprawie likwidacji tej placówki **tylko wtedy, gdy decyzja o likwidacji byłaby sprzeczna z konkretnymi przepisami ustawy.***

W niniejszej sprawie strona skarżąca wypełniła wymagania określone w art. 89 ust. 1 u.p.o. bowiem zapewniła dzieciom z likwidowanego oddziału przedszkolnego w Rębielicach Szlacheckich możliwość wychowania przedszkolnego w Publicznym Przedszkolu w Lipiu przy jednoczesnym zorganizowaniu bezpłatnego dowozu przez Gminę. Zatem dzieci z likwidowanego oddziału mają zapewniony dostęp do wychowania przedszkolnego w ramach placówki prowadzonej przez tę samą Gminę. Zdaniem strony skarżącej, **organ nie wskazał jakie konkretnie przepisy prawa stoją na przeszkodzie likwidacji placówki, zaś argumentacja organu odwołuje się jedynie do teoretycznych zagadnień celowościowych.**

W ocenie Gminy stanowisko kuratora i Ministra w sprawie likwidacji szkoły lub placówki nie może naruszać samodzielności gminy w zakresie wykonywania jej własnych, obowiązkowych zadań publicznych w dziedzinie oświaty. Zaskarżone decyzje Kuratora i Ministra zmuszają gminę do działania w sposób niecelowy i nieoszczędny, wbrew zasadom efektywności i racjonalności, określonym w art.44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych (a przecież to samorząd, a nie kurator ponoszą odpowiedzialność prawną za gospodarowanie finansami społeczności lokalnej).

W ostatnim czasie kwestia „blokowania” przez kuratorów, a następnie Ministra Edukacji i Nauki możliwości likwidacji szkół czy ich przekształcania, stała się dość głośna w całym kraju i jest zmartwieniem dla wielu samorządów, którym de facto kuratorzy narzucają i nakazują utrzymywanie placówek oświatowych, wchodząc w rolę organu prowadzącego, nie przyjmując jednocześnie odpowiedzialności, jaka ten ponosi, nawet wtedy gdy szkoły stoją puste lub uczniów jest bardzo mało. W ocenie strony skarżącej istnieje zbyt duża łatwość w zablokowaniu przez kuratorów oświaty procedur likwidacji szkoły, co w tym przypadku zostało przez organ wydający opinię nadużyte. Strona skarżąca przekonała się o tym na własnym doświadczeniu, kiedy śląski kurator oświaty kilkakrotnie zablokował samorządowi możliwość likwidacji szkoły. Co więcej kurator ponownie wydawał negatywne opinie nawet po niekorzystnych dla siebie wyrokach wydanych przez WSA w Warszawie.

W ocenie skarżącej gminy, kuratorzy, zakazując gminie możliwości likwidacji szkoły czy jej przekształcania, decydują o obciążaniu całej społeczności gminnej kosztami finansowania placówki, pozbawiając w tym zakresie Gminę samodzielności, a tym samym możliwości wykonywania wydatków samodzielnie zgodnie z zasadą racjonalności i celowości.

Przypomnijmy sobie w tym miejscu, jakie zadanie ciążyło na Kuratorze oświaty i Ministrze. Jak Kurator i Minister wskazują, do ich zadań należała *ocena zapewnienia warunków nauki wychowania i opieki, jakie będą mieli uczniowie* w przypadku likwidacji oddziału przedszkolnego.

Rolą Kuratora oraz MEN w procesie likwidacji szkoły jest tylko i wyłącznie, zbadanie, czy potrzeby edukacyjne uczniów będą zapewnione. Potwierdza to liczne orzecznictwo, chociażby wyrok NSA z 2 sierpnia 2006 r., z 1 grudnia 2006 r., Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 17 listopada 2006 r., z 14 lutego 2017 r. II SA/Wa 1226/16.- *W świetle powołanego przepisu kurator oświaty (MEN) nie może oprzeć negatywnej opinii o zamiarze likwidacji szkoły na stwierdzeniu, że dana placówka pełni oprócz edukacyjnej taką bądź inną rolę, albo że zamiar jej likwidacji wywołuje protesty społeczne, albo że droga do domu się wydłuży o 10 czy 15 min.* **Rolą Kuratora oraz MEN w procesie likwidacji szkoły jest tylko i wyłącznie, zbadanie, czy potrzeby edukacyjne uczniów będą zapewnione.**

Mając powyższe na uwadze, zarówno Kurator jak i Minister, wielokrotnie podkreślili, że w ich ocenie zarówno oddział przedszkolny, jak i Publiczne Przedszkole w Lipiu zapewniają dzieciom odpowiednie, choć różne warunki nauki i wychowania (str.7 postanowienia Ministra). Dalej Minister wskazuje, że, **ani Kurator, ani Minister nie kwestionują, że przedszkole w Lipiu ma lepsze warunki lokalowo-dydaktyczne.** Zatem skoro dokonana analiza warunków wychowania, nauki i opieki wypadła na korzyść przedszkola w Lipiu, to dlaczego opinia o zamiarze przekształcenia szkoły poprzez likwidację oddziału przedszkolnego jest negatywna?

Poza sporem pozostaje także fakt, że Gmina spełniła obowiązki jakie w związku z zamiarem likwidacji szkoły (oddziału przedszkolnego) nakładają przepisy ustawy prawo oświatowe (poza uzyskaniem pozytywnej opinii Kuratora w tym zakresie).

W tym miejscu należy rozważyć, czy organy (Minister i Kurator) nie przekroczyli swoich uprawnień wydając opinię negatywną, pomimo, że w zakresie w jakim posiadają kompetencje do dokonywania oceny, ocena ta wypadła na korzyść przedszkola w Lipiu, a gmina wykazała, że warunki zostaną zapewnione.

Czy Kurator i Minister mogą swoją negatywną opinię oprzeć wyłącznie na obawach grona pedagogicznego i kilku rodziców z którymi Kurator się spotkał? Chcąc wysnuć logiczne wnioski z przyjętej argumentacji, pozostaje uznać, że warunki lokalowo – dydaktyczne uczniów w przypadku likwidacji szkoły w Rębielicach ulegną polepszeniu. Jednakże dla Kuratora i Ministra nie był to wystarczający argument, jednocześnie w żaden sposób nie wskazali oni ani nawet nie zasugerowali, że te warunki byłyby gorsze.

Opinia Kuratora Oświaty (organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołami) w przedmiocie likwidacji szkoły nie może być arbitralna, lecz musi mieć oparcie w przepisach prawa. Negatywna opinia Kuratora o zamiarze likwidacji szkoły przez organ ją prowadzący może być wydana

wówczas, gdy organ prowadzący szkołę nie ma realnych możliwości (nie daje gwarancji) dowozu uczniów do innych szkół tego samego typu oraz gdy nie zawiadomi właściwych podmiotów o zamiarze likwidacji szkoły. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że negatywna opinia może być wydana także wówczas, gdy dana j.s.t. w ten sposób pozbywa się obowiązkowego zadania oświatowego, usiłując ciężar prowadzenia szkół publicznych na danym terenie przenieść na osobę trzecią. Z taką sytuacją w rozpatrywanej sprawie nie mamy do czynienia. Wychowankowie likwidowanego oddziału mają zapewniony dostęp do edukacji w publicznym przedszkolu prowadzonym przez tę samą Gminę. Ponadto Gmina zapewnia bezpłatny dowóz i odwóz uczniów. Te okoliczności, zdaniem skarżącej, są dostateczną podstawą do wydania "pozytywnej" opinii.

Zamiar likwidacji oddziału przedszkolnego, spowodowany jest czynnikami obiektywnymi, znajdującymi swoje podłoże w konieczności zapewnienia najwyższego możliwego poziomu bezpieczeństwa i edukacji dzieci, z wykorzystaniem możliwie najlepszych pomocy dydaktycznych.

W ocenie Gminy organ nadzoru pedagogicznego jest obowiązany zbadać, czy Gmina zapewni uczniom likwidowanej szkoły możliwość kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu oraz czy wypełni pozostałe obowiązki, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe. Zdaniem Gminy postanowienia organów opiniujących zostały wydane z rażącym naruszeniem prawa. Opierały się bowiem na gołosłownych twierdzeniach, a argumentacja Kuratora i Ministra na pozaprawnych podstawach. Takie założenia postawiono bez przeprowadzenia stosownego postępowania dowodowego. Rażąco uchybia to zasadom procedury administracyjnej, w tym obowiązkowi dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy (art. 7 kpa), pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 kpa), czy dokładnego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych mogących mieć wpływ na ustalenie ich praw (art. 9 kpa). Zaskarżone i poprzedzające je postanowienie naruszyło również zasadę samodzielności samorządu terytorialnego. Postanowienia organów nie opierają się bowiem na żadnych przepisach prawa mogących uzasadniać negatywną opinię w sprawie likwidacji szkoły (wyroki: NSA z 2 sierpnia 2006 r. I OSK 1128/05, z 1 grudnia 2006 r. I OSK 1331/06, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 17 listopada 2006 r. I SA/Wa 1636/06, z 14 lutego 2017 r. II SA/Wa 1226/16.) W świetle powołanego przepisu kurator oświaty (MEN) nie może oprzeć negatywnej opinii o zamiarze likwidacji szkoły na stwierdzeniu, że dana placówka pełni oprócz edukacyjnej taką bądź inną rolę, albo że zamiar jej likwidacji wywołuje protesty społeczne, albo że droga do domu się wydłuży o 10 czy 15 min. Rolą Kuratora oraz MEN w procesie likwidacji szkoły jest tylko i wyłącznie, zbadanie, czy potrzeby edukacyjne uczniów będą zapewnione.

Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 maja 2002 r. sygn. K 29/2000 (publ. OTK ZU 2002/3A poz.30), Kurator oświaty jest organem odpowiedzialnym za jakość oświaty oraz posiadającym w stosunku do szkół publicznych i niepublicznych szereg ściśle określonych w przepisach prawa uprawnień kontrolnych. W podobnych granicach, wyznaczonych konkretnymi normami prawnymi, kurator oświaty wydaje także opinie przewidziane w art. 89 cytowanej ustawy. W sprawach tych - co także podkreślił Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyroku - kurator oświaty nie może działać arbitralnie. Niewydanie pozytywnej opinii o likwidacji szkoły samorządowej może mieć miejsce tylko w razie niedochowania wymogów określonych w art. 89 ust. 1 ustawy oraz w innych przepisach prawa. Każda negatywna opinia kuratora oświaty w tym przedmiocie powinna znajdować uzasadnienie w racjach i przesłankach zawartych w prawie materialnym. Musi zatem wskazywać podstawę prawną nakładającą na organ prowadzący szkołę konkretny obowiązek związany z zapewnieniem uczniom likwidowanej szkoły zrealizowania wszystkich uprawnień, które wynikają z konkretnych norm prawnych zawartych w ustawie o systemie oświaty lub innych ustawach. Dopiero niewykonanie lub realna groźba niewykonania takiego wskazanego w ustawie obowiązku, może prowadzić, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, do odmowy wydania pozytywnej opinii.

W rozpoznawanej sprawie organy nie powołały żadnych naruszeń prawa materialnego uzasadniających negatywną opinię. Nie wykazały też czy, i ewentualnie, jakich wymogów przewidzianych w cyt. ustawie i odrębnych przepisach nie spełniła Gmina Lipie, decydując się na

likwidację oddziału przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich. Uzasadnienia podjętych postanowień sprowadzają się do opisów faktów i prognoz, które nie w każdym przypadku oparte są na konkretnym materiale dowodowym. Nie ustosunkowano się także w całości do argumentów i zarzutów wnioskodawcy, w szczególności podniesionych w zażaleniu.

Nadzór pedagogiczny, polega na: obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek, a także na ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek. We wskazanym wyżej zakresie, nadzorowi podlega w szczególności zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki. W ocenie strony skarżącej, Gmina wykazała, że w przypadku likwidacji oddziału przedszkolnego, warunki o których mowa powyżej, zostaną spełnione, a tym samym, ani Minister ani Kurator nie wykazali, że mogłoby się stać inaczej. MEN, sporządzając uzasadnienie, nie wyjaśnił w nim powodów, dla których uznał, że negatywna opinia Kuratora Oświaty w sprawie planowanej likwidacji szkoły z oddziałem przedszkolnym, jest poprawna i pozostaje w zgodzie z prawem oraz koreluje ze stanem faktycznym. Minister nie powołał się na kryterium (zawarte w art. 89 ust. 1) zapewnienia uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole tego samego typu, jakie winno być brane pod uwagę przy ocenie zasadności likwidacji danej placówki oświatowej. **„Skoro danym aktem organ kształtuje rzeczywistość, winien opierać się przy jego wydawaniu na bezsprzecznie ustalonym stanie faktycznym, a nie na przypuszczeniach, których dodatkowo w żaden sposób nie potrafi umotywić. Powyższe niedociągnięcia w sporządzeniu badanego uzasadnienia sprawiają, że nie sposób dojść do tego, czym kierował się organ wydając skarżone orzeczenie i czy zbadał wszystkie dowody zebrane w sprawie i powoływane przez skarżącego.”** (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (wyrok II SA/Wa 1188/16).

Podobne mocne słowa padły w uzasadnieniu wyroku WSA w Warszawie (II SA/Wa 1527/16) ze stycznia 2017 roku w sprawie skargi powiatu na postanowienie MEN w związku z zamiarem likwidacji LO. Po pozytywnej opinii Kuratora Oświaty, Minister wszczął postępowanie z urzędu w sprawie stwierdzenia nieważności postanowienia Kuratora, które zostało - zdaniem Ministra - wydane z rażącym naruszeniem prawa. Sąd wydał wyrok, w uzasadnieniu którego czytamy: **„Uzasadnienie skarżonego [Ministra] świadczy o tym, że organ rozpoznając niniejszą sprawę uchybił (...) obowiązkowi. Nie wskazał bowiem motywów, jakimi kierował się przy ocenie materiału dowodowego. Brak szczegółowego ustalenia stanu faktycznego sprawy, a nadto brak szczegółowego wyjawienia przez organ powodów wydania skarżonego postanowienia świadczą nie tylko o nonszalanckim stosunku organu do przepisów prawa i wynikających z nich dla organu obowiązków, ale sprawia również, iż niemożliwą jawi się ocena przez Sąd skarżonego postanowienia.”**

Zgodnie z wyrokiem WSA w Warszawie z dnia 22 lutego 2021r. sygn.II SA/Wa 2070/20 kompetencje organu stanowiącego gminy dotyczące likwidacji szkoły należałoby określać nie tylko na podstawie omawianych wyżej art. 89 ust. 1 a art. 39 ust. 3 Prawa oświatowego, ale również z uwzględnieniem innych przepisów prawnych, w szczególności przepisów tej ustawy określających zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie edukacji, w tym prowadzenia szkół. (...) (przyp. organ nadzoru pedagogicznego) Może odmówić organowi samorządowemu prowadzącemu szkołę wydania pozytywnej opinii tylko wtedy, gdy decyzja o likwidacji jest sprzeczna z konkretnymi przepisami prawa. Nie uzasadniają zatem takiej odmowy względy polityki państwa, definiowanej przez organ nadzoru, ze wskazaniem celów tej polityki w sposób raczej wybiórczy. Dalej w tym samym wyroku czytamy: (...) spoczywające na gminie obowiązki w zakresie zapewnienia dzieciom i młodzieży prawa do kształcenia się oraz do wychowania i opieki, stosownie do wieku i osiągniętego rozwoju, mają charakter dyrektyw o charakterze ogólnym. Nie można z nich wyprowadzać szczególnych standardów (poza tymi, o których mowa w art. 39 ust. 2 ustawy), dotyczących zapewnienia warunków realizacji obowiązku szkolnego, nie tylko w zakresie samego nauczania, ale również co do warunków nauczania (lokalowych czy innych), które mogłyby być wykorzystane jako dodatkowe kryteria oceny

zasadności decyzji o likwidacji szkoły, połączonej z przeniesieniem nauczania dzieci tej szkoły do innej placówki.

Strona skarżąca podnosi, że negatywna opinia organów w sprawie likwidacji szkoły została oparta na argumentacji pozaprawnej, celowościowej. Nie ma więc dostatecznego uzasadnienia prawnego, nie wskazuje z jakimi konkretnymi przepisami prawnymi kolidują zamierzenia jednostki samorządowej co do likwidacji oddziału przedszkolnego.

Mając powyższe na uwadze, skarga jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie.